

Kuntasektorin arkkitehtuuriryhmä

Kuntasektorin käyttövaltuushal- linnan viitearkkitehtuuri

Versio 1.0

Sanasto

Helsinki 2013

Termi tai lyhenne	Englanniksi	Määritelmä tai selitys	Synonyymi/huomautus
Attribuutti	attribute	käsitteeseen liittyvä ominaisuus. Esim.henkilöön liittyvä tieto	
E-SSO	enterprise single sign-on	kertakirjautuminen silloin, kun se kattaa kokonaan tai lähes kokonaan organisaation tietojärjestelmäpalvelut	
Federaatio	Federation	Kahden tai useamman operaattorin välinen tai laajempi verkosto, jossa luotetaan alkuperäisen identiteetin haltijan tunnistamismenetelmiin.	
IAM	identity and access management	identiteetti- ja käyttövaltuushallinto (sateenvarjokäsite sisältäen myös pääsynhallinnan)	KVH
identiteetti- ja käyttövaltuushallinto	identity and access management	toimintaprosessit, säännöt, organisaatio ja välineet, joiden avulla hallinnoidaan tietojärjestelmien asianmukaista käyttöä	
IdM	identity management	käyttäjähallinta, identiteettien hallinta	
IT-rooli	IT role	käyttäjälle palvelujärjestelmässä annettu käyttöoikeuksien joukko (käytetään myös nimeä järjestelmärooli)	
kertakirjautuminen	single sign-on (SSO)	pääsynvalvonnan toteutustapa, jossa käyttäjä pääsee yhdellä tunnistautumisella kaikkiin saman pääsynvalvonnan piirissä oleviin palveluihin ja resursseihin käyttövaltuuksiensa puitteissa	

Termi tai lyhenne	Englanniksi	Määritelmä tai selitys	Synonyymi/huomautus
käyttäjä	user	organisaation työntekijä (sisäinen-ulkoinen), harjoittelija, opiskelija, asiakas tai organisaationsa toimintaan muulla tavoin liittyvä henkilö(esim. luottamushenkilö), joka käyttää palveluntarjoajien tarjoamia palveluja	
käyttäjärooli	user role	joukko käyttäjän ominaisuuksia, jotka liittyvät hänen tietotarpeittensa ja/tai toimintavaltuuksiensa määrittelyyn Käyttäjäroolia voidaan katsoa joko käyttäjän toimenkuvan näkökulmasta (työrooli) tai hänellä palvelujärjestelmissä olevien valtuuksien näkökulmasta (IT-rooli).	
käyttäjäidentiteetti	user identity; principal identity (Liberty Alliance)	käyttäjätilin yksilöivä käyttäjän ilmentymä verkkopalvelussa	
käyttövaltuudet	usage rights, access rights, authorizations	tietojärjestelmän käyttäjälle tai esimerkiksi tietyn käyttäjäroolin omaavalle käyttäjärühmälle myönnetty yksilöidyt oikeudet nimettyjen palveluelementtien tai muiden resurssien käyttöön. Käyttövaltuudet määrittelevät, miten ja millaisilla edellytyksillä käyttäjällä on oikeus käyttää ao. palveluelementtejä.	
kotiorganisaatio	home organization	yhdistettyjä identiteettejä käyttävässä toimintaympäristössä (luottamusverkon jäsen) osapuoli, joka vastaa (organisaation)käyttäjän todentamisesta/ tunnistamisesta ja välittää tunnistusselosteen palveluntarjoajalle vrt. tunnis-	

Termi tai lyhenne	Englanniksi	Määritelmä tai selitys	Synonyymi/huomautus
		tuslähde	
luottamusverkosto	circle of trust, trust circle,	"joukko palveluntarjoajia ja tunnistajia, joiden kanssa käyttäjät voivat asioida turvallisesti kuin yhdessä ympäristössä." Luottamusverkoston jäsen on sopimussuhteinen ja voi toimia luottamusverkostossa kotiorganisaationa tai palveluntarjoajana	federaatio
luovitusprosessi		käyttövaltuuksien haku-, hyväksymis- ja luontiprosessin toteuttava osa (järjestelmä), johon on liittyvät käyttäjätietoja tuottavista lähdetietojärjestelmistä (HR, muutostietojen itsepalvelu). Keskitetty käyttäjä- ja käyttövaltuushakemisto sekä automaattinen käyttövaltuustietojen provisiointi ovat prosessin osaprosesseja	
metatieto		Tekniset ja hallinnolliset tiedot, jotka kuvaavat luottamusverkostoon liittyneitä kotiorganisaatioita ja palveluntarjoajia ja heidän -tunnistuslähteitään ja palvelujaan. Esim Virtu operattori ylläpitää Virtu luottamusverkon metatietoja	
palveluntarjoaja	(SP) Service Provider	Luottamusverkoston jäsen tai ulkopuolinen palveluntarjoaja, joka tarjoaa sähköisiä palveluja kotiorganisaatioiden tunnistamille käyttäjille.	
provisiointi	provisioning	käyttäjä- ja käyttövaltuustietojen välittäminen palve-	

Termi tai lyhenne	Englanniksi	Määritelmä tai selitys	Synonyymi/ huomautus
		lujärjestelmiin	
pääsynvalvonta	access control	tiedot, toiminnot ja menettelyt, joiden avulla palvelujärjestelmän tai sen palveluelementtien käyttö mahdollistetaan vain valtuutetuille käyttäjille	
sulkulista	certificate revocation list (CRL)	Sulkulista on luettelo peruutetuista varmenteista.	
todennus	verification, authentication	1) varmistuminen kohteen todenmukaisuudesta, oikeellisuudesta tai alkupe- rystä 2) käyttäjän aitoudesta (henkilöllisyydestä) varmistuminen halutulla luottamustasolla Todentamisessa nojaututaan johonkin, jota a) käyttäjä tietää, b) käyttäjällä on tai c) käyttäjä on.	autentikointi
tunnistautuminen	identification	menettely, jossa käyttäjä esittää tunnistetietonsa	
tunnistuslähde	(IdP) Identity Provider Service	Fyysinen palvelu, joka tuottaa palvelun tarjoajille SAML yhteyskäytännön mukaisia tunnistusselosteita.	
tunnistusseloste	assertion	tunnistajan palvelujärjestelmälle toimittama selvitys, joka sisältää todennettua käyttäjäidentiteettiä vastaavia tietoja ao. käyttäjästä	
työrooli	business role	käyttäjän toimenkuvaan työorganisaatiossaan kuuluvat tietotarpeet ja toiminta-	

[illegible]